

Довідка
про результати моніторингу проведення у закладі
Місячника родинно-побутового виховання

Споконвіку для нашого народу найвищими і найсвятішими були ідеали сім'ї як першооснови життя людини. Родина є основою держави. Родина, рід, родовід, народ - поняття, що розкривають моральну й духовну сутність, природну послідовність основних етапів формування людини як особистості: від роду до народу, до нації - такий природний шлях розвитку кожної дитини, формування її національної свідомості, громадянської зрілості.

Родинне виховання – перша природна і постійно діюча ланка виховання, без докорінного поліпшення змісту якої не можна домогтися певних змін у подальшому громадянському вихованні підростаючих поколінь. У сім'ї закладається основа особистості, їх мораль, самобутність національного світовідчуття і світорозуміння. Родинне виховання - це перевірений віками досвід національного виховання в сім'ї, який є джерелом формування світогляду, трудової підготовки, фізичного змужніння, глибоких людських почуттів, любові до матері і батька, бабусі і дідуся, роду і народу, пошани рідної мови, історії, культури. Родина – той вузол, яким з'єднуються люди у суспільстві. То найбільша «вихователька» підростаючих поколінь. Адже саме в родині під керівництвом батьків та інших родичів дитина пізнає світ, що її оточує, тут проходить її громадянське становлення, формується світогляд, естетичні смаки, мораль, ставлення до праці.

Тож особлива виховна місія батьків та родини культивується такими повчальними словами педагогічної мудрості нашого народу: «Умів дитину породити, умій і навчити», «Батько не той, хто породив, а той, хто спорядив», «Не та мати, що породила, а та, що виховала».

Виховувати – не значить говорити дітям гарні слова, наставляти, а, насамперед, самому жити по-людському. Хто хоче виконати свій борг щодо дітей, залишити в них про себе добру пам'ять, яка служила б їм завітом, як жити, той повинен почати виховання із самого себе. Виховання дітей вимагає самого серйозного тону, найпростішого і щирого. У цих трьох якостях повинна полягати гранична правда життя – такої першотеорії родинного виховання навчають наші педагоги батьків своїх вихованців.

Сім'я, увібравши в себе історичний досвід всіх попередніх поколінь, завжди була і залишається осередком збереження духовних і культурних традицій нації.

Адже саме у сім'ї дитина отримує перші уроки любові до батька, матері, до своєї Батьківщини. У родині дитина набирається сил і натхнення, які допомагають їй долати життєві труднощі, досягати вершин й отримувати перемоги.

Відповідно до річного плану закладу на 2025/2026 навчальний рік, з метою зміцнення взаємовідносин батьків та дітей, педагогів закладу та родин вихованців, збереження традиційних сімейних цінностей, виховання у здобувачів освіти родинних, громадянських, національних, загальнолюдських цінностей, ідеалів сім'ї та родини у період з 01.10.2025 по 24.10.2025 у закладі був проведений Місячник родинно-побутового виховання. З метою якісного проведення тематичного місячника було підготовлено план заходів, закріплених наказом від 29.09.2025 № 172 «Про проведення в закладі освіти Місячника родинно-побутового виховання».

Під час проведення родинних та виховних заходів велика увага приділялась таким поняттям як «Етика сімейних стосунків», формування у дітей моральних цінностей з позиції добра, справедливості, людяності, гуманності взаємин у сім'ї, відповідальності кожного за власну родину, важливість ролі сім'ї у житті суспільства, виховання культури поведінки в сім'ї, залучення до традицій та звичаїв, родинно-побутової культури українців.

У сучасних умовах різко зменшилися контакти батьків з учителями, які найчастіше відбуваються через батьківські збори або індивідуальні виклики батьків до школи. Однак варто використовувати і інші форми роботи з батьками в школі.

Отже, педагоги повинні вивчати сім'ю, щоб спрямовувати сімейне виховання на всебічний розвиток дитини, надавати допомогу батькам: у керівництві навчально-виховною роботою дітей у домашніх умовах; у визначенні методів і прийомів виховання, формування у них позитивного ставлення до школи, навчання дітей, їх участі у суспільній і трудовій діяльності; спонукати батьків до педагогічної самоосвіти, залучати їх до навчально-виховної діяльності у школі; за необхідністю коректувати виховні зусилля сім'ї, нейтралізувати негативні її впливи.

Турбота школи про виховання дітей у сім'ї реалізується через педагогічну освіту батьків, залучення їх до виховної роботи з учнями у закладі. Передусім педагоги мають можливість впливати на батьків через їхніх дітей, які навчаються в школі, бо вважають, що це найдоступніший спосіб зв'язку школи і сім'ї. Його цінність не лише в тому, що він оперативний, а й у тому, що учень, який засвоїв певні вимоги вчителя, доводить ці вимоги до відома батьків, переконує в необхідності дотримуватися їх.

Спеціальну виховну роботу проводять учителі із сім'ями, які допускають відхилення у вихованні дітей. Роботу з педагогічно неспроможними сім'ями спрямовують передусім на підвищення їх психолого-педагогічного рівня. З цією метою їх залучають до загальної системи педагогічного всеобучу, влаштовують консультації з окремих питань виховання дітей у сім'ї.

Із сім'ями педагогічно пасивними працюють переважно індивідуально, домагаючись розуміння батьками хибності своєї поведінки, пробудження почуття відповідальності за виховання дітей, усвідомлення потреби перебудувати систему стосунків у сім'ї, своєї вини, помилок, бажання докорінно змінити сімейний уклад.

У роботі з батьками учнів педагоги використовують різноманітні її види й методи. Наведу основні з них:

- відвідування батьків удома. Це допомагає встановити зв'язок з усією сім'єю, з'ясувати її загальну та педагогічну культуру, умови життя учня, його місце в сім'ї і ставлення до нього старших, ознайомитися з досвідом батьківського виховання, дати поради і домовитися про єдині вимоги до школяра. Безумовно, з батьками учнів, які створюють найбільше проблем у закладі, встановлений тісний контакт;
- запрошення батьків до закладу. У разі необхідності педагоги запрошують батьків окремих учнів до закладу на розмову. Під час бесіди з ними стараються дотримуватися педагогічного такту, створити атмосферу доброзичливості, довір'я. Щоб викликати батьків на відвертість, розмовляють з ними про учня наодинці, переконують їх в конфіденційності розмови;
- батьки беруть активну участь у проведенні з учнями екскурсій історико-краєзнавчого характеру, виготовлення різноманітних виробів і наочності;
- значну допомогу у вихованні школярів і в роботі з батьками надають батьківські комітети. Починаючи працювати з батьками учнів, класний керівник, класовод виявляє найактивніших, серед яких намічає кандидатів до класного батьківського комітету – авторитетних людей, які користуються загальною повагою, яким властива висока громадянська свідомість, ініціатива, які мають організаторські здібності, виявляють інтерес до справ класу, люблять дітей. Батьківський комітет класу обирають на батьківських зборах.

Уся суть родинної педагогіки спрямована на підготовку дітей до самостійного життя, їхню адаптацію до природного і суспільного довкілля. Родинно-національні та соціально-побутові традиції забезпечують зв'язок поколінь, засвоєння і збереження скарбів українського народу, впливають на розвиток і соціальну спрямованість дитини в сім'ї та

соціальному середовищі. Саме тому особливо актуальним є єдність родини і закладу освіти у вихованні і формуванні на цій основі педагогічної культури батьків як першовихователів.

Однією із сфер виховання педагогічної культури батьків є організація родинних виховних заходів, які дають змогу активізувати батьків, з пасивних спостерігачів перетворити їх в учасників організації освітнього процесу власних дітей, пізнавати інтереси і вподобання кожної сім'ї, організовувати спільне дозвілля батьків і дітей, забезпечувати спадкоємність поколінь, відроджувати звичаї і традиції нашого народу. Так, класоводами та класними керівниками були проведені родинні заходи:

- година спілкування «У своїй родині-найліпше дитині», Онофрійчук Н.М.;
- виховна година «Без сім'ї і свого роду нема нації, народу», Антосюк О.С.;
- година спілкування «Наша фортеця це наша сім'я», Захарчук І.І.;
- виховна година «Сила кожної людини у дружній родині», Ведмідь О. В.;
- година спілкування «В житті людини родина важлива», Паламарчук В.В.;
- виховна година «За все тобі я, дякую, родинонька моя», Шлапацька Т.М.;
- виховна година «Без сім'ї нема щастя на землі», Осипенкова А.П.;
- година спілкування «Тато, мама, Я – ми дружня сім'я», Назаренко О.С.;
- виховна година «Із родини йде життя дитини», Потіха О.В.;
- година спілкування «Моя сім'я – моя фортеця», Рора Н.С., Фареник В.В.;
- година спілкування «Тепло єдиної родини», Ковбасюк С.П.;
- тематичний діалог «В душі бринить струна єдина – родина, книга і дитина», Лещенко Ю.В., Статкевич С.В.;
- літературний вернісаж «Родинне коло – одвічне коло», Шарапова О.А.;
- виховна година «Моя родина це вся Україна», Марчук Ф.А.;
- літературний вернісаж «Родинне коло – одвічне коло» Линник Л.Д.

Педагог-організатор Марченко Л.О. провела майстер-клас «Родинний оберіг – Підкова щастя». Учасники заходу дізналися про історію та значення оберегів в українському побуті. Людмила Олександрівна розповіла про звичай прикрашати житло оберегами, про символічне значення найпопулярнішого оберегу Підкову, про вірування наших пращурів у захисну силу рослин. Діти створили власні обереги, використовуючи природні матеріали та символічні злакові культури: горох, кукурудза і квасоля – це символи добробуту, різнотрав'я – здоров'я сім'ї, горіхи – розум, пшона – багатство, насіння гарбуза – родючість, насіння соняшника – символ сонця, життєрадісності, сімейного щастя.

Таким чином, завдяки усім проведеним заходам, педагогами закладу освіти було ще раз підкреслено важливу, незамінну роль родинного виховання як могутнього джерела формування світогляду, національного духу, трудової підготовки, глибоких людських почуттів, любові до матері і батька, бабусі та дідуся, роду і народу, пошани до рідної мови, історії, культури.

Вчителі та вихователі активно залучають батьків до проведення виховних заходів. Дитині передається ставлення батьків та членів родини до національних цінностей через спілкування, споглядання та в інший спосіб. Народ здавна сповідує істину: батьки - головні природні вихователі й особистим прикладом роблять найбільший виховний вплив на дітей.

Добре виховати своїх дітей - не тільки найважливіший моральний, а й конституційний обов'язок батька і матері. За це вони відповідають перед своїм сумлінням і суспільством.